

stuur zal voor haar eene subsidieregeling worden vastgesteld.

De voorstellen der Staatscommissie inzake de opleiding van onderwijzers laat ik, om niet te uitvoerig te worden, thans rusten.

Voor het bijzonder onderwijs ligt de betekenis van de voorstellen der Staatscommissie in de eerste plaats in de toepassing der financiële gelijkstelling op het onderwijs aan zwakzinnigen en schipperskinderen. Van betekenis is voorts het wegvallen van de verklaring der ouders bij de aanvraag van gelden voor schoolstichting, door welke verklaring thans de stichting van bijzondere scholen zonder eenig nut tot voorwerp van politieke strijd wordt gemaakt. Voorts wil de Staatscommissie eenige subsidievoorwaarden verzachten, welke meer dan noodig is de vrijheid van de school beperken. Ook worden een aantal andere kleine en groote bezwaren opgeheven, die bij de toepassing van de wet aan het licht gekomen zijn. Eindelijk zal de als bezuinigingsmaatregel voorgestelde beperking van het aantal verplichte onderwijzers ook de bijzondere school treffen.

Mr V. H. RUTGERS.

UIT DE SCHRIFT

opvoeding.

Toen kwamen zij weder tot hem, daar hij te Jericho gebleven was; en hij zeide tot hen: Heb ik tot ulieden niet gezegd: Gaat niet?

2 Kon. 2:18.

De profetenleerlingen van Jericho zijn Elisa, bij diens opklimmen uit de Jordaanbedding, eerbiedig tegemoet getreden, en hebben hem buigend erkend als den opvolger van Elia, door wiens dienst des Heeren Woord tot hen spreken zou. En toch hebben zij zich niet aanstonds op de hoogte van onvoorwaardelijke gehoorzaamheid kunnen stellen.

Zij willen 't lichaam van Elia gaan zoeken en vragen daartoe van Elisa verlof een aantal hummer te mogen uitzenden. Maar deze weigert het hun. „Zendt niet”, zoo zegt hij. Hij deelt hun met opzet nog niet mede, op welke wijze Elia van de aarde is weggenomen, en waarom het derhalve vruchteloos zou zijn hem te gaan zoeken. Van Elia's lichamelijke hemelvaart wisten de profetenleerlingen dus niets. Wel was hun van vroegere openbaring Gods bekend, dat Elia zou weggenomen worden, maar van de nadere bijzonderheden waren zij onkundig gebleven. En Elisa heeft deze thans opzettelijk verzwegen. Hij heeft geen verklaring van zijn woord gegeven. Hij vraagt gehoorzaamheid. Wel niet hard en streng, maar toch gehoorzaamheid. Later zou hij hun de verklaring van zijn verbot gegeven hebben, doch eerst is het slechts: „Zendt niet”.

Tot deze volle onderworpenheid aan Elisa's woord zijn de profetenleerlingen echter nog niet bereid. Zij blijven aanhouden. En dan geeft de profeet nog geen verklaring; want zij moeten leeren er genoeg aan te hebben, dat hij gezegd heeft: „zendt niet”.

En daarom zegt hij nu: — „zendt”. Dan laat hij hen gaan. Hij laat hen dagenlang vruchteloos zoeken, zich vermoeien, en alle wegen afloopen, zoodat ze straks beschaamd terugkomen, en stilzwijgend erkennen, dat zij beter gedaan hadden met te gehoorzamen. En dan geeft Elisa ook nu nog geen verklaring, maar hij komt terug op zijn eerste woord waaraan zij zich hadden moeten onderwerpen. „Heb ik tot ulieden niet gezegd: gaat niet?”

Dit is opvoeding.

Dit is onderricht in gehoorzaamheid.

Eerst door het terughouden van eene verklaring; en vervolgens door het laten gaan in een vruchteloos weg, opdat men beschaamd zou terugkeeren.

Ach, hoe menigmaal gelijken Gods kinderen op deze lieden te Jericho. Het was het profetische Woord Gods, dat door Elisa sprak. En de zonde van de profetenleerlingen was twijfel aan de juistheid van dat Woord, en ongehoorzaamheid. Maar hoe vaak handelen Gods kinderen evenzoo. Zij zijn ook leerlingen; leerlingen van den hoogsten Profeet, in de school Zijns Woords. En zij treden — evenals in dit verhaal — dat Woord buigend en eerbiedig tegemoet. Zij erkennen het in zijn gezag. En zij doen dat van harte. Doch een oogenblik later betwijfelen ze dat Woord, en zijn er ongehoorzaam aan. Dan buigen zij zich weer niet, en houden het soms „tot schamens toe” tegen dat Woord vol.

Wanneer Gods Woord de belofte des Evangelies spreekt tot een van schuld overtuigde, die oprecht verzoeking met God begeert, — dan wordt dat Woord vaak niet aanstonds geloovig en gehoorzaam aanvaard. Men wil van de waarheid van dat Woord eerst meer bewijzen en ondervinding hebben. Men wil er eerst eene duidelijke verklaring en aanwijzende blijken van hebben. En de Heere geeft die verklaring niet. Hij vraagt gehoorzaam geloof. Dat is Zijne opvoeding. Want als wij er eerst eene verklaring en praktische ondervinding van ontvingen,

dan zouden we op grond daarvan gaan gelooven, en niet op grond van Gods Woord. En wij zouden een volgend maal weer even zwak en hulpeloos zijn.

Daarom zegt de Heere zonder meer: „Zendt niet”. Hij zegt: „Geloof”. Hij zegt: „Aanvaardt Mijn Woord onbegrepen”. Hij vraagt, dat we ons gehoorzaam en geloovig buigen. Dat is Zijne opvoeding.

Gods Woord zegt, dat de Heere den goddelooze, zonder eenige zijner verdiensten, uit louter genade, alleen om Christus' wil, rechtvaardigt, en dat deze dit door het geloof alleen moet aannemen. Maar menigmaal gaat een aan zijn schuld ontdekte daartegen in; want hij kan dat niet verstaan, en meent, zonder méér, dat niet te kunnen aannemen; hij wil eerst beter worden, en zich rechtvaardiger weten; hij wil eerst allerlei kenmerken en bewijzen en verklaring ervan hebben. Hij is als een der profetenleerlingen te Jericho.

Maar de Heere geeft geen verklaring.

Wel doet Hij soms iets anders.

Hij zegt: — „zendt”.

Hij zegt: — „Ga dan maar zoeken”.

Hij laat dien mensch een tijdlang gaan.

En deze zoekt het dan overal. Hij zoekt het bij de wet, en hij zoekt het in de kenteekenen des geestelijken levens; hij zoekt het in nog dieper ontdekking, of in nog verder gevorderde bekeering; hij vraagt overal raad; hij verwacht het in eene andere kerk en bij eene andere prediking. — waar kan een, wien het waarlijk om vrede met God te doen is, het al niet zoeken!

En dan komt hij eindelijk, na zich overal vruchteloos vermoeid te hebben, beschaamd bij het Woord des Heeren terug; en dan zegt de Heere: — „Heb ik u niet gezegd: Ga niet?”

Dit is Goddelijke opvoeding.

Wem, zoekenden naar vrede met God en eeuwig leven, — gaat niet!

Gaat niet uwe zelfgekozen wegen, maar blijft in eenvoudig geloof en kinderlijke gehoorzaamheid bij het Woord uws Gods. Het spreekt u van genade in Christus' bloed voor goddeloozen en doemwaardigen; van vrije ontferming alleen om de verdiensten van Christus.

Geloof dat heil- en troostrijk Woord.

Laat u door den Heere opvoeden.

En weest niet ongeloovig, maar geloovig.

U.

v. A.

KERKELIJK LEVEN

Prof. Dr H. H. Kuyper.¹⁾

Zondag 1 Februari mocht prof. dr H. H. Kuyper den dag herdenken, waarop hij voor veertig jaar in het ambt van dienaar des Woords voor het eerst werd bevestigd.

De Gereformeerde Kerken in Nederland hebben dien dag met hun doctor canonicus bij uitmendheid, meegeleefd.

Prof. Kuyper heeft zich in de jaren, die achter liggen, vooral ook door zijn arbeid in „De Heraut”, gegeven voor de zaak van Gods Kerken in deze landen. Hij, de veel-begaafde, met zijn enorme kennis, zijn groote fijnzinnigheid, zijn ongeëvenaarde accuratesse, zijn klaren zinsbouw en zijn helderen betoogtrant, heeft week aan week zijn talenten gesteld in dienst van het leven onzer Kerken. En dat veel meer dan door de pers bekend werd. Talloze brieven heeft hij geschreven om adviezen te geven aan onze Kerken in Noord en Zuid, in Oost en West. Een geweldige arbeid is daarin door hem gepresteerd, een arbeid, die tot dusver veelal in het verborgen bleef.

Prof. Kuyper is er de man niet naar om den wirook van den publieken lof te zoeken.

Maar een enkele maal, bij bijzondere gelegenheden, mag het toch in het publiek wel eens gezegd worden, dat we God danken voor den zegen, dien Hij ons in een man als prof. Kuyper gaf.

Openlijk biedt ons blad aan zijn Hooggeleerde de hartelijke gelukwensen aan bij dit jubileum.

Moge prof. Kuyper voor onze Kerken nog lang gespaard blijven en moge de tegenwoordige Rector-Magnificus der Vrije Universiteit nog lang blijven één harer meest eminente geleerden!

J. W.

(De Redactie ontving de onderstaande vraag, die op haar verzoek door den medewerker Ds C. Lindeboom van Amsterdam is beantwoord.)

„Is het niet wenschelijk dat bij een kerkelijke verkiezing, wanneer bij herstemming twee kandidaten een gelijk aantal stemmen verkrijgen, door het lot beslist wordt wie de gekozene is?”

In verschillende plaatselijke reglementen komt het voor dat dan de oudste in jaren gekozen wordt verklaard. Welke van deze twee methoden verdient de voorkeur en op welke gronden?”

Een afdoend antwoord is moeilijk te geven. Het geldt hier een punt, waarover verschillend gedacht

¹⁾ Door overvloed van copie kon tot onzen spijt verleden week dit artikelje niet worden opgenomen.

wordt door hen van wie wij inzake kerkrecht en kerkregering voorlichting ontvangen.

Prof. Rutgers (Kerkelijke Adviezen, I, blz. 155 v.) acht het op kerkelijk gebied de meest gewone regel te zijn, dat tusschen de twee personen, die het zelfde aantal stemmen verkregen, door loting beslist wordt; „eenigszins in navolging van Hand. 1”. Tegen de op burgerlijk gebied gevolgde praktijk: den oudste in leeftijd verkozen te verklaren, heeft Prof. Rutgers echter geen bezwaar, indien slechts tevoren in de plaatselijke regeling een bepaling dienaangaande is opgenomen.

Prof. Bouwman (Geref. Kerkrecht, I, blz. 345 v.) oordeelt, dat men niet te spoedig gebruik moet maken van het lot. „Eerst wanneer bij staking van stemmen nogmaals is gestemd en ook dan geen resultaat is bereikt, kan men onder aanroeping van Gods Naam tot het uiterste middel de toevlucht nemen”. De hoogleraar meent echter, dat men ook den weg kan volgen, den oudste in jaren gekozen te verklaren.

Ds Joh. Jansen (De Kerkenordening verklaard en toegelicht, I, blz. 608) geeft in overweging, in de plaatselijke regeling de bepaling op te nemen, dat „zoo meerdere kandidaten evenveel stemmen hebben, opnieuw gestemd wordt, en dat zoo de stemmen dan opnieuw staken, onder aanroeping van den naam des Heeren het lot beslist”.

In de door mij gediende kerken gold de regel, dat de oudste in jaren geacht werd verkozen te zijn. Voorzooover ik mij herinneren kan, gaf deze nimmer tot moeilijkheden aanleiding. M.i. is er alles voor, niet van het lot gebruik te maken, indien er nog een andere uitweg is.

L.

LITERATUUR EN KUNST

Wilma's nieuwste Boeken.

Na de bespreking van den roman „Koningskinderen” van C. Rijnsdorp, waarmee ik in het vorige nummer een artikelenreeks over nieuwe christelijke boeken aanving, vragen thans onze aandacht twee sinds kort verschenen boeken van de bekende Schrijfster Wilma: „Vergezicht”¹⁾ en „Kerstkinderen”.²⁾

Het zijn beide schetsenbundels, die dus brengen een aantal op zichzelf staande stukken. In den laatstgenoemden zijn die samengebonden, doordat ze, op een enkele uitzondering na, zich groepeeren om het Kerstfeest.

Wanneer we eerst in 't algemeen dit nieuwe werk van Wilma bezien, vinden we aanstonds de karakteristieken, die we kennen uit vorige geschriften. Wilma heeft zelf eens gezegd, dat ze voor alles ontleedde en beschreef het innerlijke leven van haar figuren. Wie de menschen uiterlijk zijn, welke de verhoudingen rondom hen en het gebeuren naast hen zijn, boezemt haar alleen belang in, voorzooover die van invloed zijn op de psychische gesteldheid, welke haar momenteel onderwerp is. Vandaar dat Wilma's constructielijnen altijd in 't vage blijven. Met: „de moeder”, „het kind”, „de oude man” acht zij de persoon in quaestie voldoende aangeduid; de feitelijke dingen laat zij veelal aan het combinatievermogen van haar lezer over; de omgeving, waarin haar „verhaal” zich ontwikkelt is dikwijls zóó abstract, dat die eerder aan een fantasiewereld, dan aan localisatie der werkelijkheid doet denken. En toch is vrijwel ieder grooter of kleiner werk van Wilma op een zelf aanschouwde, dikwijls zelf mee-doorleefde, realiteit gegrond. Maar de menschen en dingen, zooals ze die heeft gezien, worden door haar geabstraheerd, dat is, ze worden van al wat uiterlijk is ontdaan, opdat des te dichter het innerlijke binnen haar bereik komt.

Deze hoofdtrek van Wilma's werk vinden we overal in de beide schetsenbundels terug. In den eerstgenoemden b.v. in het verhaal van „Het sprookje van de gesluierde vrouw”, „Italië”, „De muziek van de Eeuwigheid”, „Gods Meestreef”, „De oudste zoon”; in den tweeden in „Doodenzondag”, „De vreemde tocht”, „Bedroefden”, „Het glanzende aangezicht”.

Een tweede eigenschap is, dat het eigenlijke van Wilma's verhalen en schetsen neerkomt op een mediteeren over het leven, over een verstaan van de diepste levenswaarden, van essentieel levensgeluk. Voor de verschillende optredende figuren is kenmerkend een verlangend tasten naar het begripen van levensleed en levensvreugd, een zoeken naar innerlijke harmonie, naar vrede, in 't bijzonder naar vrede in den weg, dien God houdt. Ook hier treffen we telkens die eigenschap aan: in de schetsen, die ik boven noemde, maar ook in „Verrassing”, „Irene” uit den eersten —, in „Het teeken”, „De Kerstkinderen”, „Gereede voeten” uit den tweeden bundel. Beide boeken zijn van deze eigenschap als doortrokken. En in 't vereeniging met de eerste noemde, geeft ze er onmiddellijk het Wilma-cachet aan.

In de derde plaats zien we bij Wilma altijd bepaaldelijk geaccentueerd de moederlijke. Over dezen grooten rijkdom van het vrouwenhart, die

warmte en zoogood als ze nooit uit „Stieneko” v. van vroeger schenke bezit, moederlijke verhalen des in het verhe en „Rijkdom uit „Kers eigenlijk on.

We komen dan vluchtig gaven in het tot de con ze, zoowel de geheele leiding van komsten ku dit verband merken ook kan, zoo hij

— Nu over aansluiting reeks. Over als nieuwe op iedere halen same van.

Het them stukken zijn de Wilma- een leven eischen der God, hetzij is het duid der grondg het God-lie- zelve han feten — kunst.

Ten agn vinden we een worstel van het le dat is wee doorgaans zorg. Maar den vrede een bescha dit gegev „Gods Me paaldelijk oude man deze qual sprekt met eigenlijk a we moeder liefde door menschen woort de ik juist an grooten tw dus aan d en nu kon is, en dat l dan kan l

Men zou sters-belijd hier uitspi voor. En die ten de die ze bij figuren kle

De twee krijgt gest moederlijk zelf offerer levensgelu deze bund altijd weer

In „Ker gegroepeer heid: God een in s bezinnen respectieve en een in den, dat En die we De dronk (in „Het van zijn e de Tocht” consequen

Wie de ontmoeten vinden.

Het beh meer, dat dragen en onder de zitten tot dankbaar ne erkent